

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edite etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” ” ” pe 1/2 an 5 ”		ADMINISTRAȚIA
” România și străinătate pe an 14 franci		Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
” ” ” ” pe 1/2 an 7 ”		

Dela Reuniunea învățătorilor

Observări asupra examenelor dela școlile confesionale gr. or. române din protopresbiteratul Caransebeșului cu finea anului școlar 1903/1904.

(Fine)

Al treilea obiect important în școala poporală e socoata. Scopul aritmeticei în școala poporală este, ca școlarii să-și câștige acele cunoștințe aritmetice, cari li sunt indispensabile în viața de toate zilele, apoi prin socoată i se mai agerește copilului spiritul, i se ascute mintea așa zicând. Învățătorul să nu se mulțamească cu aceea, că întreabă pe elev cât e 2 cu 2, 4 din 6, de 4 ori 5, 8 în 64 de câte ori se cuprinde, ori teme de felul acestora: un tată a lăsat la 8 copii ai săi să se împartă 4879 cor. cât capătă fiecare?

Învățătorul să nu dea numai numeri seci, ci să-i îmbrace în forme practice, căci în modul acesta instruirea în socoată va servi și ca exerciții în vorbire; mai departe să facem pe elevi, ca ei înșiși să judece și să afle pe ce cale se poate rezolvi cutare sau cutare temă. Am esperiat, că în multe locuri școlarii știu foarte bine cele 4 operațiuni cu numeri întregi și decimale, dar cu greu aflau, că pe ce cale se poate rezolvi, și aici este secretul, care se poate descoperi numai și numai prin exerciții continue.

Mai departe să se pună pond mai mare pe socoata orală, căci mai adese ori avem trebuință de a socoti fără mijloace de scris. Socoata scrisuală să servească numai ca exerciții în scris a celor învățate pe cale orală.

În cele mai multe școale însă am esperiat tocmai contrarul. Socoata orală și cea scrisuală trebuie să fie în strânsă legătura una cu alta, să meargă mână în mână completându-se și întregindu-se una pe altă dar dând întâietate celei orale.

Mai amintesc aici, că mulți învățători pun prea puțin pond pe elementele fundamentale ale socoții și trec prea repede preste ele fără a fi făcut exerciții de ajuns. Este foarte de lipsă, ca cu deosebire cu numerii din zecimea întâiu și a doua învățătorul să

progreseze încet îngrijind de o întipărire bună a celor învățate. Operațiunile cu numerii între 1 și 100 este secretul tuturor problemelor mai înalte. Cine va fi bine exercitat în socotirea cu numerii dela 1—100 acela cu ușurință va rezolva ori ce probleme mai grele. Când știe copilul cât e d. e. 3 cu 4, va ști ușor și cât e 30 cu 40, 300 cu 400 3000 cu 4000. Când știe cât e 9 cu 6 va ști ușor și cât e 19 cu 6, 29 cu 6, 59 cu 6 etc. Când știe cât e de 8 ori 5, va ști cu ușurință și cât e de 8 ori 50, de 8 ori 500 etc. Nu e bine dară a îngreuna memoria elevului prin probleme cu zeci și sute de mii, cu milioane, bilioane, etc. cum am esperiat în unele școale, mai bine e să îngrijim de înțelegere perfectă și dexteritate deplină în socotirea cu numerii dela 1—100, și atunci elevul nu va întâmpina nici o greutate la rezolvirea problemelor mai grele, cei vor veni înainte.

Studiul cel mai negles în școlile din acest protopresbiterat este Economia, deși ordinațiunile consistoriale și ministeriale din timpul din urmă urgentează propunerea acestui studiu atât de negles. Să sperăm însă, că în viitoriu se va îndrepta și acest lucru propunându-se Economia în școlile de toate zilele și în cele de repetiție și având fiecare școală grădină proprie de pomărit.

Pentru propunerea Economiei recomand fraților Colegi cartea „Curs practic de Economie“ de colegul Ioan Georgescu precum și „Cartea de învățătură“, legendar apărut mai anul trecut de colegul Iuliu Vuia din Comloșul Bănățan.

O datină rea e la unii dintre învățători aceea, că nu stau când esaminează întrun loc, luându-și o poziție anumită, ca să i aibă pe toți elevii înaintea ochilor, ci se preumblă încoaci și în colo prin sală cu cartea în mână. Urmarea e, că elevii devin neatentți, disciplina, carea e sufletul propunerii resp. a examinării — dispăre, splendoarea examenului se întunecă.

Apoi mai e o datină rea și aceea de a esamina din carte, căci aceasta dovedește, că învățătorul nu e stăpân peste materia, ce a propus. Școlarii vor presu-

pune, că învățătorul singur nu știe, căci de aceea se uită tot în carte, asemenea îl vor judeca și ceilalți privitori și prin aceasta învățătorul își perde mult din autoritatea și vaza sa.

Un învățător, care examinează fără carte, va fi mai viu, mai liber, cu fruntea ridicată, acela va observa toate mișcările și privirile școlărilor. Disciplina și atențiunea în atari cazuri va fi cu mult mai mare decât atunci, când învățătorul e nevoit pururea a privi în carte. Să ne desbrăcăm dară de aceste datini rele, și să ne însușim propunerca și examinarea liberă.

E de lipsă deci, ca învățătorul să învețe mereu, să nu stea locului ca apa râului, pururea să fie activ în toate direcțiunile, căci așa pretinde dela dânsul oficiul, care îl poartă și demnitatea sa de aducător.

Pentru perfecționarea învățătorilor sunt foile pedagogice și bibliotecile științifice.

Foile pedagogice toate câte le-am avut au trebuit să apună din neinteresarea noastră și astăzi spre cea mai mare rușine a noastră și a veacului în care trăim, învățătorii a trei milioane de Români abia au o Revistă Pedagogică, carea trăește așa zicând vegetând, pecând la străini și grădinarii, copiii și chiar vânătorii își au organul lor propriu de publicitate. E bătaia lui Dumnezeu pe capul nostru. O spun aceasta fără incunjur, căci e o slăbiciune obștească aceasta la învățătorii noștri, cari au lăsat prin indolența lor să apună Revistele noastre pedagogice, unele de o valoare necontestabilă, și au pus pe unii din cei mai valoroși bărbați ai noștri de școală în pozițiunea aceea neplăcută de a nu-și putea valida vastele lor cunoștințe pedagogice.

Biblioteci școlare în acest tract protopresbiteral sunt numai în școala din Valeadeni și Brebul.

În Brebul însă puțini o folosesc neinteresându-se cei chemați de lățirea gustului de citire în popor.

Biblioteci private a învățătorilor am văzut numai la învățătorii George Lipovan din Maciova, Pavel Jurchescu din Ruginosu și în Valeadieni la subscrisul.

Fără foi pedagogice de specialitate, fără biblioteci științifice, din cari să ne adăpăm ca dintrun isvor cu tot felul de cunoștințe folositoare, nu numai că nu dăm înainte, nu progresăm ținând pas cu lumea cultă, dar mergem ca racul, evaporând din noi și aceea ce am avut. Și azi nu cetim, mâne nu, trăind tot între săteni fără creștere, fără cultură, ne țărănim și noi ne facem asemenea lor și în loc să îi luminăm noi pe ei, ajungem de ne întunecă ei pe noi. Să mă ertați, fraților, dar așa e.

Este știut, că pe terenul pedagogic ca pe ori care alt teren se fac în continuu progrese și reforme noi salutare. Cum vom fi noi în curent cu acelea, dacă nu avem o foaie de specialitate, carea să ni le aducă înainte, carea să ni le facă cunoscute?

Noi învățătorii gr. or. avem unica foaie pedagogică reînființată de nou „Școala și Familia” și redigată de Ion Dariu unul dintre cei mai harnici învățătorii ai noștri din Brașov. Dară și această foaie, ajunge, ca să înceteze din nepăsarea și neinteresarea noastră, și

acum cu drept cuvânt zice lumea: Da, dascălii românești nu sunt vrednici de o soartă mai bună!

Am știricit printre învățători și m'am convins, că uni dintre dânsii nu au abonată nici chiar o foaie politică, când avem atâtea foi politice cu preț foarte mic, așa încât și cel mai sărac om și-le poate abona. Cum vom putea noi fi în curent cu lumea și cu mișcările din ea, dacă nu cetim nici o foaie?

Învățătorul trebuie și aici să preneargă cu exemplu silindu-se a lăți gustul de citire și în popor.

Și acum mă întorc la Reuniunea noastră dascălească și vă întreb iubiților Colegi:

Cum stăm cu Reuniunea noastră?

Suntem toți înscriși ca membri la ea?

Ne plătim taxele regulat?

Luăm parte la adunările ei?

Ce muncă prestăm și cu ce am contribuit noi fiecare la ridicarea, înflorirea și prestigiul ei?

Să răspundă fiecare în inima sa, căci eu ca funcționar al Reuniunii cunosc pe fiecare.

Iată dară, iubiți Colegi, că v'am pus în vedere unele lucruri, unele greșeli, ce le-am observat la unii dintre învățătorii noștri, din acest tract protopresbiteral și toate acestea le-am spus cu bunul gând și în speranță, că fiecare învățător și-le va delătura, dacă le are, așa că de aici înainte și la anul viitor dacă vom ajunge cu zile și sănătate, să auzim numai vești bune despre învățătorii din protopresbiteratul Caransebeșului.

Ar mai fi încă multe de zis, dacă am lua tractarea fiecărui obiect de învățământ în spețial și cu deamăruntul, m'am mărginit însă a vă pune înainte toate observările mele numai în general, și în bună credință, că am făcut un mic serviciu învățătorilor din acest protopresbiterat. Vă zic cu cuvintele repositului Dr. George Popa: Dascăli! aprindeți luminile!

George Cătană

înv. și comisar școl.

Lecțiuni din Religieune

„Dr. P. Barbu, Istorieare biblice... Testamentul Nou”.

† 25 Sânta Fecioară Maria

Ținta

Reprivire asupra Testamentului Vechiu: Dumnezeu a făcut lumea, întâi pe ingeri (spiritele, lumea nevăzută), apoi lumea văzută; oamenii dintâiu păcătuiesc... Dumnezeu le promite un Mântuitor... Păcatul însă se lățește (Cain și Avel, Potopul)... Dumnezeu alege pe Avram, ca din neamul acestuia să easă Mântuitorul promis oamenilor celor dintâi... îl face neam mare (Isac, Israil, Iosif, Israiltenii...) poporul ales însă se abate dela adevărata credință; Dumnezeu îl pedepsește... trimite profeți...

dar toate acestea nu folosesc. Îi duce apoi în robie, (robia asiriană și babiloneană)... Deși li s'a dat Iudeilor mai târziu voe, ca să se reîntoarcă în patria lor, să-și zidească de nou templul și cetatea și să introducă cultul divin vechiu, ei totuși uitară de adevăratul Dumnezeu, și toate bunătățile precum și toate pedepsele, venite de sus, nu i-au mai putut îndrepta. Tot așa de rele au fost și celelalte popoare ale pământului, Păgânii.

De tot mic a fost numărul acelor, Iudei și Păgâni, cari mai trăeau în legile Domnului. Aceștia neconținut se rugau lui Dumnezeu ca să le trimită un mântitoriu, pe Mântuitorul promis în rai. Dumnezeu în fine a ascultat rugăciunea acestora și *plinindu-se timpul*, a trimis pe Fiul Său, pe *Isus Hristos*.

Despre acest Mântuitoriu vom vorbi și noi de azi înainte, și anume **vom învăța să cunoaștem viața Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos (Ținta generală).**

Mai întâi însă trebuie să vorbim despre mama Mântuitorului nostru Isus Hristos; adică? *Despre sânta Fecioara Maria (Ținta specială).*

I

Ce știți despre fecioara Maria? (Vezi „Preparațiuni... I.” istorioara „Nașterea lui Isus“)

II

Se cetește de cătră elevi istorioara din carte și se reproduce.

Esplicări. Geografie: Nazaret, Galilea. — Lipsa de prunci se consideră ca o pedeapsă dumnezească (I. Moise 16, 2. 30, 23. I. Sam. 1, 6) și ca o rușine, — de aci se esplică dorința lui Ioachim și a Anai de a avea copii. *Templul* sau biserica se află în Ierusalim (*Templul lui Solomon* s'a prefăcut în ruine pe la a. 588. a. Cr. de Nabucodonozor; după întoarcerea din robia babiloneană se redică *templul al doilea* între anii 520—515 numit și *templul lui Zerubabel*; acesta a fost restaurat prin Irod cel mare). — *Arhiereul* era căpetenia preoților. — *Votul* = o îndatorire de bună voe de a face sau de a se feri de ceva.

Fecioara Maria a dus o viață sântă; anume? Până la vrâsta de 14 ani a petrecut la templu în rugăcuni și ascultând cuvântul lui Dumnezeu. Ear după aceea? A dus tot o viață sântă în casa părintească din Nazaret. Cine s'a îngrijit de Maria cât a stat ea la templu? Arhiereul. După aceea? Iosif. Iosif era așadar îngrijitorul sântei fecioare Maria.

III

Maria a ascultat cuvântul lui Dumnezeu în templu. Despre cine am mai învățat noi, că a ascultat cuvântul lui Dumnezeu? O văduvă lipsită... (cf. ist. reg.-morale, „Cuv. lui Dumnezeu“). Când ne putem asemăna noi cu s. Fecioară Maria? Când mergem la biserică și acolo ne rugăm și ascultăm cuvântul lui Dumnezeu. Ce urmări a avut ascultarea cuvântului lui Dumnezeu

pentru s. Fecioară Maria? Pentru văduvă? Ce urmări are... pentru noi?

IV

„*Fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l împlinesc*“ (Luca 11, 28).

V

Unde și prin cine ni se vestește noană cuvântul lui Dumnezeu? În biserică prin preoți. Ce trebuie să facem deci, dacă voim să ascultăm cuvântul lui Dumnezeu? Să mergem la biserică. Pe omul carele a mers la biserică, cum l-ai putea cunoaște, că ascultă cuvântul lui Dumnezeu? Ce foloase ne aduce mergerea la biserică și ascultarea cuvântului lui Dumnezeu?... (Esplică porunca 1. bisericească!) Ce numim noi cuvântul lui Dumnezeu? (Vezi catechismul).

† 26. Nașterea s. Ioan Botezătorul

Ținta

Despre „înaintemergătorul“ Domnului nostru Isus Hristos.

I

Ce va fi un „înaintemergător“?... Domnitorii resăriteni se arătau în public cu multă splendoare și cu o suită mare, precum o fac aceasta și cei de astăzi. Voind regele să cerceteze vre-o provincie a imperiului său, se trimitea înainte un sol, un *înaintemergător*, care să gătească calea și cele de trebuință pentru primirea marelui oaspe.

Însă cei trebuște lui Isus un „înaintemergător“? El e Fiul lui Dumnezeu și Regele tuturor regilor, Împăratul împăraților. „Înaintemergătorul“ avea să vestească venirea Lui și să pregătească pe oameni spre acest scop. Hristos voiă să între în inimile oamenilor (cum?) și de aceea inimile lor trebuiau pregătite spre acest scop (cum?) Cum își va începe lucrarea sa acest „înaintemergător“? Cine va fi acest „înaintemergător“ și pe cine va fi ales Dumnezeu să fie părintii acestui „înaintemergător“?

II

a) *Predarea* istorioarei în 4—5 părți și *reproducerea*.

Aprofundare: Irod cel mare era regele Iudei (o parte din Palestina). Erau drepti = țineau cele poruncite prin lege.

Nu aveau fiu = e o rușine pentru Izrailiteni, se consideră ca pedeapsă dumnezească. De aceea ce vor fi făcut ei? S'au rugat lui Dumnezeu să le dăruască un prunc. Și Dumnezeu? Le-a ascultat rugăciunea. Cum a adus El aceasta la cunoștința lui Zaharie? Prin un înger... Când?... (La Izrailiteni, ca și la noi se tămăla în biserică...) Ce vestește îngerul? a) Zaharie va avea un fiu; b) fiul acela va fi „înaintemergătorul Domnului. Ce arată însă vorbele lui Zaharie? Că el se îndoște de spusele îngerului. Pentru aceea?

A fost pedepsit... Când a încetat pedeapsa?... Cum s'a arătat Zaharie față de Dumnezeu, pentru că i-a trimis un prunc? Mulțămitor. Unde a trăit Ioan pân' la chemarea sa...? În pustie. Ce va fi făcut acolo? (Vieață sănătă).

III

Asemănați pe Zaharie cu Avram și cu Moise! Rezultatul: Avram și Moise au crezut făgăduinței lui Dumnezeu, deși aceea se părea că nu se va împlini; însă ei au crezut fără nici un semn, fără nici o arătare, fără să vadă. Ei au învățat să creadă fără să vadă; Zaharie numai după ce a văzut împlinirea promisiunii, a crezut.

IV

„Fericiți cei ce n'au văzut și au crezut“ (Ioan 20, 29.)

V

Căutați alte exemple despre oameni, cari n'au văzut și au crezut! (Noe). Se poate zice și despre voi aceasta? Întrucât?

27. Naștorea lui Isus

Tîmța

Despre nașterea lui Isus.

Ce știți voi despre nașterea lui Isus?... (Cf. „Preparațiuni... I.“) Cine este Isus? Fiul lui Dumnezeu. De ce a venit Isus pe pământ tocmai în acel timp?... Vedeti; pe timpurile acelea (înainte de asta cu 1904 de ani) toată lumea — chiar și Iudeii — uitaseră de adevăratul Dumnezeu. Cui se închinau ei deci? Idolilor. Dar nu numai atîta, ci nu păzeau nici legile Domnului. Ce făceau deci?... (Păcate: furt, omor, minciuni, trai desfrînat, etc.) Era trebuință deci să vină cineva, care să-i scape de păcate și răutăți și să-i întoarcă earăș la credința adevărată, — un „Mântuitor“. Dumnezeu a fost făgăduit oamenilor încă de mult un „Mântuitor“, care îi va scăpa de păcate, când a păcătuit Adam și Eva. Ear mai târziu a făgăduit Dumnezeu unui om evlavios, că din neamul aceluia va eși „Mântuitorul“ promis; cui...? Lui Avram. De aceea și oamenii așteptau să vină „Mântuitorul“ făgăduit, căci era tocmai timpul potrivit (de ce?), sosise „plinirea vremii“.

Vă mai aduceți aminte pe cine a trimis Dumnezeu în vechime, ca să întoarcă pe Izrailiteni la credința în adevăratul Dumnezeu? Profeti. De astădată însă sosise „plinirea vremii“ ca să trimită pe altcineva; anume? Pe Fiul Său Isus Hristos.

Să vedem, cum e descrisă această întâmplare în cărțile noastre.

II

a) Predarea alineei prime și reproducerea.

Explicări: *Bucurâte e salutare. Plină de dar*

= Dumnezeu a ales-o să fie mamă a Mântuitorului, care este cel mai mare dar... *Domnul e cu tine* = salutare îndatinată la Iudei, ca și la noi „bună ziua“. De ce s'a spăimântat Maria? De vederea ingerului, căci ingeri nu se arată totdeauna; ea a văzut așadar ceva neobiceiuit. Cum a încurajat-o ingerul? *Nu te teme căci ai aflat har...* = Dumnezeu voește așa. El te-a învrednicit, pentru că tu ești plăcută înaintea Lui pentru viața sănătă... Cum a zis ingerul, că se va chema numele aceluia „Mântuitor“? Isus, Fiul lui Dumnezeu (Isus = Mântuitor. De ce ne-a mântuit El? De păcate. Îndeosebi însă de care păcat?... De păcatul strămoșesc.) Ce ne arată vorbele Mariei „*Fie mie după cuvântul tău*“? Că ea primește planurile lui Dumnezeu, se supune voinții Lui.

b) Iudeii erau pe timpurile acelea sub stăpânirea unui popor puternic, numit *poporul roman*, care și trăgea vița dela cetatea *Roma*. Romanii erau stăpâni peste toată lumea cunoscută pe atunci. Împăratul lor era *August*. El trimite oameni învățați — ingineri — să măsoare lumea și să numere pe supușii săi, fiecare în locul de unde i-se trăgea neamul. Astfel de numărări se fac și la noi tot la câte 10 ani...

Predarea restului din istorioară și reproducerea.

Aprofundare. Cine era Iosif? Maria? Unde locueau ei? De ce trebeau să meargă la Vitleem?... *Vitleemul* e un sat mic unde s'a născut David profetul, și tot acolo merg acum urmașii lui: Iosif și Maria. Casele sunt pline de lume (de ce?). Birtul satului (*ospătaria*) este plin. Când Maria și Iosif sosiră, numai era loc pentru ei; ei fură siliți a căuta un adăpost în vr'o peștere vecină, de cări se găsesc destule prin coastele dealurilor din Palestina. Una din ele se numea *eslea* sau *staulul* și slujea de adăpost animalelor. Acolo se retraseră amândoi călătorii, cari nu găsiră gazdă; acolo, în acel adăpost avea să se nască Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii.

Nașterea lui Isus nu este asemenea cu a noastră. El s'a născut din femeie și din Duh sânt. Dumnezeu s'a împreunat cu făptura Sa, s'a făcut om. Și ceea ce l-a îndemnat pe Dumnezeu să facă aceasta, a fost numai bunătatea Lui cea mare, iubirea față de omenire (De unde se poate vedea aceasta?)

III

Să căutăm acum începând dela facerea lumii până la nașterea lui Hristos, când și-a mai arătat Dumnezeu bunătatea Sa cea mare? (Adam, Noe, Avram, Moise, David, Ilie, cei trei tineri în cuptoriul de foc). Ce l-a îndemnat pe Dumnezeu să facă atâtea bunătăți oamenilor? Iubirea lui cea mare. Mai la urmă însă a arătat Dumnezeu iubirea cea mai mare; cum?...

De unde putem vedea, că Iosif și Maria erau oameni săraci? Cum au trebuit să facă ei călătoria la Vitleem? Unde au trebuit să doarmă peste noapte? etc.

De unde se putea vedea, că pruncul Isus, cu toate că s'a născut în sărăcie, nu era un prunc

de rând, ci *Fiul lui Dumnezeu*? Cine a vestit Mariei nașterea lui Isus? Ce i-a spus Mariei îngerul despre Isus? Ce s'a întâmplat noaptea în câmp la Vitteem, când s'a născut Isus? Cine a venit din cer să vestească lumii, că s'a născut Isus? Cine a cântat de bucurie la nașterea lui Isus? *Isus e Fiul lui Dumnezeu*. Dumnezeu se împreună în persoană cu opera Sa, și precum El întupase viața în materie, simțirea în viață, cugetarea în simțire, acum Înșuș se întrupează, s'a făcut om. Isus nu se ține de omeneire decât prin mama Sa; nu omul îl naște, ci Duhul care-l cheamă din curatul sin al sântei fecioare. Dumnezeu s'a făcut om; și natura omenească, în Hristos, a devenit natura lui Dumnezeu.

De ce s'a pogorât Fiul lui Dumnezeu din ceruri? El voește să curățească pe oameni de păcate. Cine l-a trimis...? Dumnezeu, Pentru ce? Pentru că a iubit lumea...

IV

„Așa a iubit Dumnezeu lumea, încât a dat pe Fiul său, ca tot cel ce crede întrânsul să nu moară, ci să aibe viață de veci“ (Ioan 3, 16.) — *Taina (misteriul) întrupării Fiului lui Dumnezeu* (Vezi Catechismul).

V

De ce se numește Isus „Mântuitoriu“? — De ce se bucură toți oamenii la Crăciun? De ce se sărbează Crăciunul în fiecare an? De ce pruncul Isus născut în sărăcie, a devenit domn mai mare decât împăratul August? Un om sărac nu capătă la Crăciun nici un dar, totuși și el se bucură de un dar, de care se bucură toți oamenii; care-i acel dar? Darul ce ni l-a făcut Dumnezeu la cel dintâu Crăciun întrece toate darurile ce le primiți voi la Crăciun; de ce?

Prin ce-și arată oamenii bucuria lor la Crăciun pentru trimiterea lui Isus?

Cântări: „Nașterea ta Cristoase...“ „Cristos se naște măriți-l...“

Cum se mai numește s. fecioara Maria? Născătoare de Dumnezeu. De ce? Ce datorință avem noi față de s. fecioara Maria, fiindcă ea s'a învrednicit a îndeplini o așa de mare taină? Să o cinștim după cum i se cuvine. Pentru aceasta Biserica i-a făcut o cântare (rugăciune de laudă), compusă din cuvintele Arhangelului (și ale sântei Elisaveta) mai adaugând câteva, în chipul acesta: „Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucură-te cea plină de dar, Marie, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între muieri, și binecuvântat este rodul pântecelei tău, că ai născut pre Mântuitorul suflelelor noastre.“ Această cântare (rugăciune) își are începutul și obârșia ei dela însuși Dumnezeu, și s'a adus pe pământ la oameni de către Arhangelul Gavriil. Ce se zice în această cântare?...

NB. Tot în legătură cu această unitate metodică se poate propune și irmosul „Cuvine-se cu adevărat...“

Pentru incendiarii din comuna Gerboveț *)

Apel

În 4 August un foc nepraznic a mistuit în comuna *Gerboveț* 57 de case cu dependențele lor, astfel încât 270 suflete române au rămas pe străzi, lăsate pradă mizeriei și foamei. Au ars bucatele adunate pentru iarnă, s'a făcut, scrum nutrețul pentru vite. Oameni și vite pier de foamo, iar coialați locuitori din comună, fiind un an greu puțin foarte puțin pot jertfi pentru alinarea suferinții celor incendiați.

Plâng copilașii, se vaetă sermaneale mame, iar bărbații sunt desnădăjduiți, neputând alina foamea și lipsa!

Suntem datori, cei scutiți de primejdie a dovedi inimă adevărat creștinească. Drept-aceea îndrăsnim a apela la mărinimositatea domnilor preoți, învățători și la comitetele parohiale, ca din obolul creștinilor să dea iar creștinilor nefericiți.

Eventualele ajutoare să se trimită pe adresa »*Gerboviceana*« societate comercială pe acții în *Gerboveț*, u. p. Bozovicu. Din parte-ne vom cvita pe cale ziaristică.

Gerboveț la 20 August 1904.

În speranța grabnicelor ajutoare

Nicolae Novacovicu   *Ioan Ienchi*   *Nicolae Bololoiu*
preot   comerciant   jude comunal

Nicolae Bololoiu   *Iosif Novacovicu*
în-țător   prim codrean

Varietăți

Convocare. În sensul §§-lor 23 și 26 din statute, membrii „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se convoacă în Adunarea generală ordinară la Timișoara pe zilele 21 și 22 Septembrie st. n. 1904. Programul adunării este: Ședința I. Mercuri la 21. Septembrie st. n. 1904. la oarele 11 a. m. Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Înscrierea delegaților prezenți. 3. Raportul general al comitetului central. 4. Alegerea comisiunilor: a) pentru examinarea raportului general; b) pentru cenzurarea încheierii conturilor anului 1903 și a proiectului de budget pentru anul 1905; c) pentru înscrierea membrilor. 5. Prezentarea propunerilor eventuale. La oarele 5 după amcaz ședința festivă a secțiunilor științifice-literare. Ședința II. Joi la 22 Septembrie st. n. 1904, la oarele 10 a. m. Ordinea de zi: 1. Raportul comisiunilor. 2. Alegerea comitetului central și funcționarilor Asociațiunii. 3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1905. 4. Dispozițiuni pentru veri-

*) Rugăm a se publica și în celelalte foi, în cari n'a apărut încă nimic.

ficarea precesului verbal. 5. Închiderea adunării generale. Să observă, că eventualele propuneri au să fie prezentate în scris prezidiului Asociațiunii (în Sibiiu, Strada Morii Nr. 8), cu 8 zile înainte de adunarea generală. Sibiiu, din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului”, ținută la 28 Iulie 1904. *Iosif St. Șuluțu* m. p. viceprezident. *Dr. C. Diaconovich* m. p. primsecretar.

Programa festivităților, ce se vor aranja cu ocaziunea adunării generale a Asociațiunii la 21 și 22 Septembrie st. n. 1904 în Timișoara: 1. La 20 Septembrie întimpinarea la gară a Comitetului central. 2. Tot în acea ziua sara de cunoștință și cină comună în otelul „Principele de Coroană”. — 3. La 21 Septembrie dimineața participarea la servitul divin la biserica gr. or. română și cea gr. cat. română din Timișoara-Fabric. 4. La 11 oare nainte de amiază Ia ședința a adunării generale în sala mare a otelului „Principele de Coroană”. — 5. După amiază la 2 oare banchet tot în acea sală. 6. Sara la 8 oare concert tot în acea sală. 7. La 22 Septembrie la 10 oare nainte de amiază a II-a ședința a adunării generale. 8. Tot în acea ziua după amiază la 4 oare ședința festivă a secțiunilor științifice-literare în sala mică a otelului „Principele de Coroană”. — 9. Sara petrecere de joc în sala mare a otelului. În Timișoara cortele private pentru publicul, care vine la adunarea generală, nu stau la dispozițiune, fiecare oaspe poate căpăta chilie numai în otel: deci, toți aceia, cari voesc a participa la adunarea generală, sunt rugați până incluzive 18 Septembrie a comanda chilie la președintele comisiunei de încortelare *Dr. Aurel Cosma*, avocat în Timișoara, căci altecum comisiunea de încortelare, fiind mare circulația călătorilor străini în Timișoara, nu va fi în stare a acvira chilie cerute la timp întârziat; totodată sunt rugați cu aceasta ocaziune a înștiința, că voește sau nu a participa la banchet, ca comitetul aranjator să se poată de timpuriu orienta. Dacă oapeții, cari comandeză cortel, vor înștiința, că cu care tren ajung la Timișoara, la gară vor fi așteptați de membrii comisiunei de cortelare, ca să le comunice, că pentru fiecare oaspe în care otel e chilia comandată. — Timișoara la 19 August 1904. Comitetul aranjator.

Mulțămită publică. În numele unui student sărac aduc mulțămită pentru ajutorul dat de următorii binefăcători: *Bujor și Florica 2, C. Schwab 1, Steluța 2, Mișu 1, I. Cotârlă 1, Mioc 1, Barzu 1, Tveraser 1, Prima cassă de păstrare 4 și L. 1 cor.* Caransebeș la 23 August 1904 *Artur Lazits*.

Inteligența română din Glimboca aranjează în 29/16 August 1904 a doua zi de „Adormirea Născătoarei de Dumnezeu” *Concert* în școala comunală din loc: Prețul de intrare: de persoană 60 fil., de familie 1 cor. 60 fil. Începutul la 8 oare seara. Venitul curat este destinat pentru scopuri filantropice. — Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se vor cvita pe

calea ziaristică. Programa 1. „Duce-m'aș”, cor bărbătesc. 2. „Lucsul” (Fala), disertație de V. Musta. 3. „Mama Anghelușa” monolog, predat de P. Mara. 4. „Hodja Murad Pașa” de V. Accsandri, declamat de V. Musta. 5. „Balade”, solo de violină de P. Mara. 6. „Jidanul cu Sf. Petru la poarta raiului” dialog, predat de Simeria și * 7. „Auzi valea”, cor bărbătesc. Urmează joc.

Bibliografie

Prezidiul „Reuniunii învățătorilor români dela școalele confesionale gr. or. din dieceza Caransebeșului” aduce la cunoștință, că au apărut:

Protocoloalele Adunărilor generale, ținute în anii 1899—1902. Prețul 1 cor.

Protocolul Adunării generale ținute în anul 1903 și **Raportul comitetului** pe anul societar 1903/4. Prețul 60 de fileri.

Se pot procura dela cassarul Reuniunii *Dr. Petru Barbu*, profesor în Caransebeș.

Anuarul VII al Societății pentru fond de *Teatru Român* pe anul 1902—1903. Tip. A. Mureșianu, Brașov.

A apărut „Oglinda vieții sociale sau convorbiri economice — publice” manual prelucrat pentru poporul român de Exarchul arhiepiscopesc *Simeon Cobilanschi*, paroh la biserica sântei Paraschive în Cernăuți, după „Manuel de l'economie politique morale” de M. I. — I. Rapet. Prețul unui esen. plar 5 cor.

Această carte se recomandă Onoraților preoți, putându-se scoate din ea multe cunoștințe folositoare.

Manual de limba germană întocmit de *Dr. Constantin Lacea* profesor. Partea I și II. Editura Librării Ciurcu, Brașov 1904.

Ierarhia Românilor din Ardeal și Ungaria de *Dr. Augustin Bunea*. Blaș. 1904. Tipografia Seminariului Arhidiecezan. Prețul 3 cor. (Pentru România 4 lei).

Licitațiune minuendă

În urmarea încuviințării Venerabilului Consistor diecezan ddo 17 Iulie a. e. Nr. 1123 E. se scrie licitațiune minuendă pentru lucrările de renovare la s. biserică din comuna **Șipet**, protopresbiteratul Buziașului, cu prețul de esclamară 741 cor. 35 fil.

Licitațiunea se va ținea în 22 August 1904 la 11 oare a. m. în biserica.

Reflectanții înainte de licitațiune vor avea să depună vadiul de 10% din prețul de esclamară sau în bani gata sau în hârtii de valoare.

Specificarea de spese și măsuri se poate vedea la oficiul parohial din Șipet.

Șipet din ședința comitetului parohial ținută în 1 August 1904.

2—3 [43]

Teodor Cioloca
paroh

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistor diecezan ddo 19 Februarie 1903 Nr. 4556 Șc. ex 1902 se escrie licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a unei cămări și a plafonului dela locuința învățătorului dela școala gr. ort. rom. din **Jidovini** tractul Bocșei montane, cu prețul de esclamare de 581 cor. 44 fil.

Licitațiunea se va ține în 29 Aug. (11 Septembrie) 1904 în școala gr. ort. rom. din loc.

Planul și specificarea de spese se pot vedea la președintele comitetului parohial. Licitanții vor avea a depune la licitațiune vadiul de 10%, a prețului de esclamare în bani gata ori în hârtii de valoare. Contractul încheiat între comuna bisericească și întreprinzător se redică la valoare de drept după aprobarea lui din partea Ven. Consistor diecezan.

Jidovini în 8/21 August 1904 1—3 [44]

Comitetul parohial.

Concurre

Conform ordinațiunii Ven. Consistoriu diecesan de sub Nr, 3580 Șc. ex 1898 se escrie concurs nou pentru ocuparea postului învățătoresc la școala confes. gr. or rom. din **Honoriciu**, protopresbiteratul Lugojului, cu termen de recurgere de 30 zile, socotit dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu anual în bani gani gata 350 cor.
2. 7. Ht. grâu socotite în bani face 84 cor.
3. 7. Ht. cucuruz despoiat în bani face 56 cor.
4. 2. Jugere de pământ arătoriu cu venit anual 34 cor.
5. 16. metrii de lemne numai pentru învățătoriu 56 cor.
6. Cvtartir liber cu grădină de un juger în bani 20 cor.
7. Pentru scripturistica școalei 10 cor.
8. Pentru conferințele învățătoresci 14 cor.
9. Dela înmomântări 1 cor. 20 fil.

Dintre concurenți vor fi preferiți cei cu cunoștința muzicii vocale și instrumentale, cu scopul de a conduce corul deja înființat.

Dela recurenți se poștește ca înainte de alegere să se prezinte cu încuviințarea protopresbiterului tractual în vr'o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Cei ce voesc a competi la acest post sunt avisați a-și trimite recursele provezute cu documintele prescise, adresate Comitetului parohial din Honoriciu la Oficiul protopresbiteral gr. or. din Lugoj.

Honoriciu din ședința comitetului parohial ținută în 24 Iunie 1904. 3—3 [41]

Ioan Popoviciu

preș. com. par.

Ioan Stanescu

not. com. par

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popoviciu* protopresbiter.

Pe baza ordinațiunii P. S. Sale Domnului Episcop diecesan cu ddo 4 Mai a. c. Nr. 1293 B ex. 1904 prin aceasta se escrie concurs pentru alegerea de paroh în comuna **Bărbos**, parohie de clasa III-a, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Două sesiuni parohiale.

2. Stola și birul usuat.

Alesul paroh are a se îngriji de locuință, căci casă parohială nu există în comună.

Recurenții au a-și subșterne recursele lor Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral tractual în Bocșamontană, fiind adresate comitetului parohial în Bărbos. Recurenții cu prealabila încunoscințare a Prea Onoratului Domn Protopresbiter tractual au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sft. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar nici decum în ziua de alegere.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în 11 Iulie 1904. 3—3 [42]

Nicolae Popoviciu

preș. com. par.

Trifu Despeu

not. com. par.

În conțelegere cumine *Macsim Popoviciu* protopresbiter.

Senegin cotra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, catarului astmei, greutății de respirat, lungoaiei și tusei seci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei reumatismului, recelelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Centarin. Contra morburilor de stomac, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosesc și la curățirea sângelui. Prețul **1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor **1 sticlă 2 cor.**

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum, palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai de cât se comanzeze **Laxbonbons** zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul **1 cor.**

Chimicale, drogoue, legături și bandagerie chirurgice. Instrucție pentru prepararea diferitelor vinarsuri, liqueruri, rum și altele. Teuri russice, Parfumuri, săpunuri, crem escelent pentru față și mâni. Articoli cosmetice, oleu pentru păr, Esență pentru picatul și întărirea părului. Apa de gură și dinți pe cum și prav. Ori ce fel de articlu din bransă. Toate foarte ieftine. Faceți întrebare și Vê veți convinge.

Cornel Demeter,

apotecar în **Békás-Magyar, fő-utca 45 szám**

8—10 [31]

Budapest mellett.

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Mai 1904

Budapesta, gara de vest (ny. p, u.), — Orșova

P. I—III.	P. I—III	A. I—II	M. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—III	P. I—III	A. I—III	P. I—II
815 150	830 531	230 802	245	650 521	1130 473	p. Budapesta s. s. Timișoara-Josefin p.	1250 803	715 945	.	1055 545	125 754	740 155
210 346	615 833	815 924	.	734 901	443 545	p. Timișoara-Josefin s. s. Logoj p.	753 644	743 619	.	705 507	733 620	112 1131
740	.	.	.	202 125	Joi și Dum neca	s. Buziaș-Băi p. s. M. Ilie p. p. M. Ilie s. p. Buziaș-Băi s.	Mercuria și Dumi neca	147	.	.	1252	639 720 202
402 523 711 735 800 828	831 s. 941	929 1029	.	918 1032 1221 1247	547 632	p. Logoj s. p. Caransebeș s. p. Domașnia-Cornia s. p. Iablanța s. p. Băile-Erculane s. s. Orșova p.	644 602	611 512	.	p. 502 400	614 531 414 349	1123 1024 844 810 738 655
	147 602	147 602	411 450 543 639	110 138	828 853		345 315	233 156	1057 1013 858 755		327 258	

Budapesta gara de vest — Timișoara-Josefin — Baziaș.

	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III		
.	650 520	1010	815 150	830 531	p. Budapesta g. de vest s. s. Timișoara-Josefin p.	125 754	710 935	740 135	715 945	.	.
.	.	258 615	655 1217	156 500	p. Orșova s. p. Arad s.	138 1040	.	828 342	1230 1059	.	.
.	605 617	1000 1012	215 227	826 838	p. Timișoara-Josefin s. s. Chișoda p.	657 645	917 905	130 118	805 753	† Din 1 Iunie până inclusive 15 Septembrie	.
.	.	520	†1115	552	p. Buziaș-Băi s.	1030	.	†415	1021	.	.
.	618 645	1013 1040	228 255	838 904	p. Chișoda s. s. Jebel p.	644 616	904 837	117 1249	751 724	.	.
.	930	.	453 1015	520	s. Boca s. p. Boca s.	930	.	1015 453	520	.	.
.	650 701	1044 1056	300 312	905 917	p. Jebel s. s. Voitec p.	614 602	834 823	1242 1230	716 704	.	.
.	810 950	.	404 618	1015 1155	s. Gataia p. s. N.-Bocșa p.	508 340	.	1127 951	602 410	.	.
.	340 505	.	951 1127	410 602	p. N.-Bocșa s. p. Gataia s.	950 810	.	618 404	1155 1015	.	.
.	707 808	1101 1217	317 433	921 1021	p. Voitec s. s. Vârșel p.	555 451	820 716	1222 1118	656 556	.	.
.	1250 1220	.	1023 922	.	s. Timiș-Cubin p. s. Panciova p.	.	330 341	.	140 200	.	.
.	341 300	830	.	.	p. Panciova s. p. Timiș-Cubin s.	745	1220 1250	.	952 1023	.	.
.	818 845	1232 103	443 514	1029 1053	p. Vârșel s. s. Jascovoia p.	443 414	706 637	1113 1044	548 515	.	.
Din 1 Iunie până inclusive 31 August	*1020**1120 *1051**256	.	722 1046	1255	s. Oravița p. s. Anina p. p. Anina s. p. Oravița s.	225	.	820 444	*412 **315 *115**1055	**Până inclusive 31 Mai și dela 1 Septembrie	.
.	851 925	113 150	521 558	1058 1135	p. Jascovoia s. s. Baziaș p.	405 328	630 550	1035 959	505 430	.	.

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres, A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosesc și p. = pleacă.